

MATERIALS ON THE ARCHAEOLOGY OF BELARUS № 14

МАТЕРИАЛЫ ПО АРХЕОЛОГИИ БЕЛАРУСИ, ВЫП. 14.

ПАМЯТНИКИ ЭПОХИ ЖЕЛЕЗА И СРЕДНЕВЕКОВЬЯ БЕЛАРУСИ

Минск

2007

ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ
НАЦЫЯНАЛЬНАЙ АКАДЭМІІ НАВУК БЕЛАРУСІ

**МАТЕРИАЛЫ ПО АРХЕОЛОГИИ БЕЛАРУСИ
№ 14**

**ПАМЯТНИКИ ЭПОХИ ЖЕЛЕЗА
И СРЕДНЕВЕКОВЬЯ БЕЛАРУСИ**

К 60-ЛЕТИЮ О.Н. ЛЕВКО

Мінск
ДНУ “Інстытут гісторыі НАН Беларусі”
2007

УДК 902.26
ББК 63.44 2 (4 Бел)
П874

Рэдакцыйная калегія выдання “Матэрыялы па археалогіі Беларусі”:
П.Ф. Лысенка, д.г.н., прафесар (галоўны рэдактар),
Э.М. Загарульскі, д.г.н., прафесар, В.М. Ляўко, д.г.н. (нам. гал. рэдактара),
Марзалюк І.М., д.г.н., Штыхаў Г.В., д.г.н., прафесар,
А.М. Мядзведзеў, к.г.н. (адк. сакратар),
І.М. Язэпенка, к.г.н. (нам. адк. сакратара)

Серыя заснавана ў 1957 годзе

Навуковы рэдактар
доктар гістарычных навук П.Ф. Лысенка

Рэцэнзенты
доктар гістарычных навук Г.В. Штыхаў
кандыдат гістарычных навук А.М. Мядзведзеў

**П 874 ПАМЯТНИКИ ЭПОХИ ЖЕЛЕЗА И СРЕДНЕВЕКОВЬЯ БЕЛАРУСИ (К 60-
ЛЕТИЮ О.Н. ЛЕВКО) / МАТЕРИАЛЫ ПО АРХЕОЛОГИИ БЕЛАРУСИ. -- Минск:
ГНУ «Институт истории НАН Беларуси», 2007. -- № 14. – 252 с., ил. – Библиограф. в
канце статей – Рез. на рус. и англ. языках.**

ISBN 978-985-6769-26-2

Нагодай для выдання дадзенай кнігі паслужыў 60-гадовы юбілей з дня нараджэння выдатнага беларускага археолага і гісторыка Вольгі Мікалаеўны Ляўко. Падчас сваёй плённай працы юбіляр вывучала помнікі XIV--XVIII ст. на поўначы Беларусі, аднак яна распрацоўвала і складаныя праблемы папярэдніх часоў (жалезны век, ранняе Сярэднявечча і Старажытная Русь). І таму большасць артыкулаў кнігі прысвечана асвятленню менавіта гэтых перыядаў археалогіі і гісторыі Беларусі. Таксама ў выданне прадстаўлены матэрыялы вучняў і калег, якія працуюць з юбілярам доўгі час у Інстытуце гісторыі НАН Беларусі.

Кніга прызначана ўсім, хто цікавіцца археалогіяй і старажытнай гісторыяй Беларусі.

УДК 902.26
ББК 63.44 2 (4 Бел)

На вокладцы змешчана ліцейная форма з г. Копысь.

© Калектыў аўтараў, 2007
© Афармленне: ДНУ “Інстытут гісторыі
НАН Беларусі”, 2007
© Афармленне вокладкі: В.М. Цемушаў, 2007

ISBN 978-985-6769-26-2

СОДЕРЖАНИЕ

Легко ли быть археологом?..К 60-летию Ольги Николаевны Левко	6
Список научных трудов О.Н. Левко	12
ПАМЯТНИКИ ЖЕЛЕЗНОГО ВЕКА	
Ильютик А.В., Поболь Л.Д. (Минск) Керамика Абидни	18
Рассадин С.Е. (Минск) Юхновская культура в белорусско-российском Посожье	37
Харитонович З.А. (Минск) Городище Поддубники.	54
СТАРАЖЫТНАЯ РУСЬ	
Вайцяховіч А.В. (Мінск) Пахавальны абрад курганнага могільніка канца X–XII стст. каля вёскі Вітунічы Докшыцкага раёна Віцебскай вобласці.	86
Звяруга Я.Г. (Мінск) Раскопкі курганнага могільніка каля вёскі Косаўшчына Лідскага раёна	109
Дерновіч С.Д. (Мінск). Североевропейский импульс в материальной культуре населения Центральной Беларуси в эпоху викингов.	118
Кенько П.М. (Мінск). Элементы поясного набора из II курганной группы Витуничи.	136
Кошман В.І. (Мінск). Папярэднія вынікі вывучэння шкляных бранзалетаў з раскопак гарадзішча Свіслач у 2005–2006 гг.	149
Плавінскі М.А. (Мінск). Ланцэтападобныя наканечнікі коп’яў на тэрыторыі Беларусі: храналогія і тапаграфія знаходак	156
Плавінскі М.А. , Дзярновіч С.Дз. (Мінск). Раскопкі курганнага могільніка Чарневічы ў 2002 годзе	176
ПЕРЫЯД ПОЗНЯГА СЯРЭДНЯВЕЧЧА	
Ганецкая І. (Мінск). Археалагічныя даследаванні вакол касцёла Божага Цела ў Нясвіжы.	181
Голубеў В. Ф. (Мінск). Гарадскія збудаванні і ўмацаванні горада Шклова і абшчына ў Шклоўскай воласці паводле інвентарных Апісанняў другой паловы XVII – першай паловы XVIII ст.	201
Дук Д.У. (Наваполацк), Салаўёў А.А. (Полацк). Новыя знаходкі рэнесанснай кафлі ў Полацку (Да пытання аб сацыятапаграфічнай структуры Запалоцкага Пасада ў першай палове XVI ст.)	215
Марковіч Л.Г.(Мінск). Ассортимент глиняной посуды из Шкловского замка и места Шкловского	222
Пазднякоў В.С. (Мінск). Сталавічы – маёнтак Мальтанскага Закона ў Беларусі ў XVII–XIX стст.	233
Темушев В.Н. (Мінск). Ржевский участок литовско-московской границы в конце XIV – начале XVI вв.	241
ЗАМЕТКІ	
Дубицкая Н. Н. (Мінск). Находки оружия I тысячелетия н.э. в бассейне нижней Березины.	251
СПИСОК СОКРАЩЕНИЙ	4

СПИСОК СОКРАЩЕНИЙ

АЗР – Акты, относящиеся к истории Западной России. СПб.

АНБ — Археалогія і нумізматыка Беларусі. Мн., 1993.

АО – Археологические открытия.

ВВ – Византийский временник. М.

ВИ – Вопросы истории. М.

ВИД – Вспомогательные исторические дисциплины. М.; Л., 1937.

ВМГУ – Вестник Московского Государственного университета. М.

ГАЗ – Гістарычна-археалагічны зборнік. Мінск

ЗОАО – Записки Одесского археологического общества. Одесса.

ЗРАО – Записки Императорского Русского Археологического общества. Новая серия. СПб, ..

ИАС – Историко-археологический сборник. М.

МAB – Материалы по археологии Беларуси. Мн.

МИА – Материалы и исследования по археологии СССР

КСИИМК – Краткие сообщения Института истории материальной культуры

МИА – Материалы и исследования по археологии СССР

НИ – Наука и инновации. Минск.

ПГКБ – Помнікі гісторыі і культуры Беларусі. Мінск

ПИ – Проблемы источниковедения. М., ..

ПСРЛ – Полное собрание русских летописей. М., ..

СА – Советская археология. М.

САИ – Свод археологических источников. М.

ТГЭ – Труды Государственного Эрмитажа. Л.

ТДС – Тезисы докладов и сообщений.

ЭГБ – Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Мінск.

LA – Latvijas PSR archeologija. Riga.

LA – Lietuvos archeologija. Vilnius.

LAA – Lietuvos TSR archeologijos atlasas. Vilnius.

LAB – Lietuvos archeologijos bruožai. Vilnius.

Научное издание

**ПАМЯТНИКИ ЭПОХИ ЖЕЛЕЗА
И СРЕДНЕВЕКОВЬЯ БЕЛАРУСИ
(К 60-ЛЕТИЮ О.Н. ЛЕВКО)**

**Материалы по археологии Беларуси
Вып. 14**

На русском и белорусском языках

Навуковае выданне

**ПОМНІКІ ЭПОХІ ЖАЛЕЗА
І СЯРЭДНЯВЕЧЧА БЕЛАРУСІ
(ДА 60-ГОДДЗЯ В.М. ЛЯЎКО)**

**Матэрыялы па археалогіі Беларусі
Вып. 14**

На рускай і беларускай мовах

Выдавецкі рэдактар: *С.П. Віцязь*
Тэхнічны рэдактар: *Н.М. Лявончык*
Карэктар: *Н.М. Лявончык*
Кампутарнае макетаванне: *А.М. Мядзведзеў*
Пераклад на ангельскую мову: *І.У. Ганецкая*

Здадзены ў набор 15.04.2007 г. Падпісаны ў друк 15.05.2007 г.
Формат 60 x 84 1/8. Папера для ксераксаў. Гарнітура Times.
Друк рызаграфічны. Ум.-друк. арк. 29,3. Ул.-выд. арк. 25,3.
Тыраж 120 экз. Заказ № 80.

ДНУ “Інстытут гісторыі НАН Беларусі”
220072, г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1.
Ліцэнзія ЛВ № 02330/0133318 ад 09.06.2004 г.

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства
“Выдавецкі дом “Беларуская навука”
220041, г. Мінск, вул. Ф. Скарыны, 40

